

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ германо-романської філології та перекладу _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан/директор

В. В. Водяничко
"23" 06 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.25 Практичний курс перекладу з другої іноземної мови
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр
(бакалавр, магістр)

Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
ННІМВ	03 Гуманітарні науки	035 Філологія	035.041 Германські мови та літератури (переклад виключно), перша - англійська

Розробники: Літвінова М.М., доц., к.філол.н., доц.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та місце роботи)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та місце роботи)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та місце роботи)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії):

германо-романської філології та перекладу

(назва кафедри)

Протокол № 9 від 29 04 2021 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

(підпис)

Рудницька Н.М.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету/інституту:

ННІМВ

(назва факультету/інституту)

Протокол № 10 від 22 06 2021 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Д'яченко О.О.

(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Профіль дисципліни (мета, предмет, завдання, знання і навички)

Метою викладання дисципліни є формування компетентностей здобувачів вищої освіти відповідно вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, набуття практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності з німецької мови на українську і з української на німецьку.

Предметом дисципліни є способи та прийоми перекладу, що забезпечують міжкультурну комунікацію в усній і письмовій формі.

Завдання дисципліни є набуття студентами необхідних умінь і навичок у таких видах перекладу: повний письмовий переклад текстів публіцистичного, офіційно-ділового, науково-технічного та художнього спрямування, а також засвоєння основних положень та термінів теорії перекладу.

В рамках курсу розглядаються лексико-семантичний аспект перекладу (вибір перекладацьких відповідників, шляхи відтворення у перекладі «безеквівалентної» лексики, різновиди слів-реалій та їх відтворення у перекладі), граматичний аспект перекладу (категорія означеності, неозначеності, особливості перекладу іменників (врахування числа, відмінкові форми), дієслів (форми часу), модальних дієслів, прикметників, займенників, переклад пасивних конструкцій, дієприкметникових зворотів, поширеного означення, інфінітивних конструкцій, особливості перекладу умовного способу, підрядних речень), стилістичні аспекти перекладу офіційно-ділових, науково-технічних, публіцистичних та художніх текстів.

1. 2. Програмні компетентності

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
2. Здатність бути критичним і самокритичним.
3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5. Здатність працювати в команді та автономно.
6. Здатність спілкуватися німецькою мовою.
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної діяльності перекладача.
9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в перекладацькій діяльності.
10. Здатність використовувати в перекладацькій діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
11. Здатність використовувати в перекладацькій діяльності теоретичні знання з німецької мови: фонетичні, граматичні норми, будова лексичного складу, особливості функціонування мовних одиниць, жанрово-стильові різновиди і реєстри спілкування.
12. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні напрями, жанри і стилі німецької літератури, чільних представників та художні явища.
13. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання перекладацьких завдань у різних сферах життя.
14. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів для перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.
15. Здатність вільно оперувати термінами перекладознавства для розв'язання професійних завдань.
16. Усвідомлення засад і технологій створення усних і письмових текстів відповідних

жанрів і стилів державною та німецькою мовами.

17. Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналізи публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.

18. Здатність до організації ділової міжкультурної комунікації українською та німецькою мовами.

1.3 Програмні результати навчання

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримає:

- вміння вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та німецькою мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (на рівні B2 у відповідності з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти);
- вміння ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати для забезпечення адекватного перекладу;
- вміння організовувати процес свого навчання й самоосвіти для розвитку навичок перекладу;
- вміння співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів для забезпечення ефективної міжкультурної комунікації;
- вміння використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення перекладацьких завдань;
- знання норм літературної української та німецької мов та вміння адекватно застосовувати їх у перекладі;
- вміння здійснювати лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів для їх адекватної інтерпретації та перекладу;
- знання й розуміння основних понять, теорій та концепцій перекладознавства, вміння застосовувати їх у професійній діяльності усного та письмового перекладача;
- вміння збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови і мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у сферах професійної діяльності перекладача;
- вміння управляти комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній перекладацькій діяльності та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;
- вміння здійснювати адекватний письмовий переклад фахових текстів з різних галузей знань відповідно до чинних нормативних вимог;
- вміння здійснювати усний послідовний переклад на достатньому рівні в різних комунікативних ситуаціях;
- знання і розуміння принципів академічної доброчесності.

Для формування програмних результатів навчання здобувач вищої освіти повинен оволодіти наступними знаннями, вміннями та уявленнями.

Знати: способи, прийоми та методи перекладу, лексико-семантичні, граматичні, стилістичні, прагматичні особливості перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.

Вміти: ефективно працювати з інформацією; аналізувати, систематизувати та інтерпретувати факти мови та мовлення для розв'язання навчальних завдань; здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів; долати лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; вибирати перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу; здійснювати повний та реферативний, усний послідовний (абзацно-фразовий) та письмовий переклад друкованих та аудіотекстів: публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх.

Мати уявлення: про сучасні інформаційні технології в перекладі.

1.4. Навчальна робота за дисципліною

Статус дисципліни: обов'язкова

Семестр: 7, 8 семестр

Обсяг дисципліни:

кредитів ECTS – 5,5

Вид контролю: іспит

Мова навчання: німецька, українська

Спосіб навчання: аудиторне навчання, заочне (дистанційне)

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри германо-романської філології та перекладу, які безпосередньо проводять заняття, за розкладом, або звернувшись з письмовим запитом до викладача через функцію «Повідомлення» на платформі Moodle (<http://moodle2.snu.edu.ua>).

1.5. Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
1	Вступ до мовознавства	Тема 3, 5, 6, 7, 8.
1	Вступ до перекладознавства	Всі теми.
2	Основи перекладознавства	Всі теми.
5, 6	Практика усного та писемного мовлення з другої іноземної мови	Теми 1-8.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
7 семестр Тема 1. Лексико-семантичні аспекти перекладу.		
Практичне заняття 1-8	<i>Стислий зміст.</i> Вибір перекладацьких відповідників. Класифікація типів міжмовних лексичних відповідників. Функціональні відповідники. Підбір відповідників для похідних та складних слів. Шляхи відтворення у перекладі «безеквівалентної» лексики.	Виконання доперекладацьких та перекладацьких вправ, лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів, усний та письмовий переклад друкованих текстів та аудіо-, відеоматеріалів.
Самостійна робота 1	<i>Стислий зміст.</i> Різновиди слів-реалій та їх відтворення у перекладі. Передавання власних імен, географічних назв, назв установ, організацій, періодичних видань тощо. Роль традиції у перекладі власних імен.	Усний переказ, виконання комунікативних завдань.
Тема 2. Граматичні аспекти перекладу.		

Практичне заняття 9-17	<u>Стислий зміст.</u> Переклад пасивних конструкцій, дієприкметникових зворотів, поширеного означення, інфінітивних конструкцій. Особливості перекладу умовного способу. Переклад підрядних речень.	Виконання доперекладацьких та перекладацьких вправ, лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів, усний та письмовий переклад друкованих текстів та аудіо-, відеоматеріалів.
Самостійна робота 2	<u>Стислий зміст.</u> Категорія означеності, неозначеності. Особливості перекладу іменників (врахування числа, відмінкові форми), дієслів (форми часу), модальних дієслів, прикметників, займенників.	Усний переказ, виконання комунікативних завдань.
Підсумковий контроль		іспит
8 семестр		
Тема 3. Стилiстичнi аспекти перекладу офiцiйно-дiлових та науково-технiчних текстiв.		
Практичне заняття 1-9	<u>Стислий зміст.</u> Особливості перекладу офіційно-ділових, науково-технічних текстів.	Виконання доперекладацьких та перекладацьких вправ, лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів, усний та письмовий переклад друкованих текстів та аудіо-, відеоматеріалів.
Самостійна робота 3	<u>Стислий зміст.</u> Переклад ділової документації. Переклад науково-популярних аудіотекстів.	Усний переказ, виконання комунікативних завдань.
Тема 4. Стилiстичнi аспекти перекладу публiцистичних та художнiх текстiв.		
Практичне заняття 10-17	<u>Стислий зміст.</u> Особливості перекладу публіцистичних, художніх текстів.	Виконання доперекладацьких та перекладацьких вправ, лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів, усний та письмовий переклад друкованих текстів та аудіо-, відеоматеріалів.
Самостійна робота 4	<u>Стислий зміст.</u> Переклад публіцистичних, художніх аудіотекстів.	Усний переказ, виконання комунікативних завдань.
Підсумковий контроль		іспит

3. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		лк	пз	лб	завд	с-р-		лк	пз	лб	завд	с-р-
7-й семестр												
1	40	-	16	-	-	24	40	-	2	-	-	38
2	42	-	18	-	-	24	42	-	2	-	-	40
Всього годин за семестр	82	-	34	-	-	48	82	-	4	-	-	78
8-й семестр												
1	42	-	18	-	-	24	42	-	2	-	-	40
2	41	-	16	-	-	25	41	-	2	-	-	39
Всього годин за семестр	83	-	34	-	-	49	83	-	4	-	-	79
Всього годин	165	-	68	-	-	97	165	-	8	-	-	157

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти засвідчує впевнені знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.</p> <p><i>Вміти:</i> здобувач вищої освіти здійснює лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів; долає лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; вибирає перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу; здійснює високої якості повний та реферативний, усний послідовний (абзацно-фразовий) та письмовий переклад друкованих та аудіотекстів; ефективно працює з інформацією; аналізує, виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, здатен запропонувати власні шляхи і способи виконання навчальних завдань.</p>			
82 – 89	B	добре	зараховано
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти засвідчує повною мірою знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.</p> <p><i>Вміти:</i> здобувач вищої освіти здійснює лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів; долає лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; вибирає перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу; здійснює якісний повний та реферативний, усний послідовний (абзацно-фразовий) та письмовий переклад друкованих та аудіотекстів; ефективно працює з інформацією; виконує вправи високої складності, виявляючи уміння аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії.</p>			
74 – 81	C	добре	зараховано
<p><i>Знати:</i> здобувач вищої освіти на належному рівні засвідчує знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.</p> <p><i>Вміти:</i> здобувач вищої освіти здійснює лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів, але не може</p>			

<p>пояснити всі лінгвістичні закономірності, засвідчені в конкретному випадку; аналізує мовні явища, припускаючись поодиноких незначних помилок; долає лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; вибирає перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу; здійснює на належному рівні повний та реферативний, усний послідовний (абзацно-фразовий) та письмовий переклад друкованих та аудіотекстів; виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; допускає незначні мовленнєві помилки.</p>			
64 – 73	D	задовільно	зараховано
<p><u>Знати:</u> здобувач вищої освіти засвідчує задовільні знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів. <u>Вміти:</u> здобувач вищої освіти здійснює лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів, але не може пояснити всі лінгвістичні закономірності, засвідчені в конкретному випадку; аналізує мовні явища, припускаючись незначних помилок; не завжди може подолати лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; вибирає перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу; здійснює на задовільному рівні повний та реферативний, усний послідовний (абзацно-фразовий) та письмовий переклад друкованих та аудіотекстів; виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; допускає незначні мовленнєві помилки, виконує вправи, але реалізує дії лише за аналогією.</p>			
60 – 63	E	задовільно	зараховано
<p><u>Знати:</u> здобувач вищої освіти засвідчує достатні знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів. <u>Вміти:</u> здобувач вищої освіти здійснює лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів, але не може пояснити всі лінгвістичні закономірності, засвідчені в конкретному випадку, аналізує мовні явища, припускаючись помилок; не завжди може подолати лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; вибирає перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу; здійснює на достатньому рівні повний та реферативний, усний послідовний (абзацно-фразовий) та письмовий переклад друкованих та аудіотекстів; виконує основні вправи, але реалізує дії лише за аналогією; у мовленні наявні недоліки.</p>			
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
<p><u>Знати:</u> здобувач вищої освіти засвідчує слабкі знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів. <u>Вміти:</u> здобувач вищої освіти не здійснює на належному рівні лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів, не може пояснити всі лінгвістичні закономірності, засвідчені в конкретному випадку, не може аналізувати мовні явища; не може ефективно подолати лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; відчуває труднощі з вибором перекладацької стратегії згідно з видом перекладу; демонструє недостатній рівень здійснення повного та реферативного, усного послідовного (абзацно-фразового) та письмового перекладу друкованих та аудіотекстів; у мовленні наявні недоліки; відчуває труднощі під час виконання простих вправ.</p>			
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знати: здобувач вищої освіти не засвідчує знання способів, прийомів та методів перекладу, лексико-семантичних, граматичних, стилістичних, прагматичних особливостей перекладу публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів.

Вміти: здобувач вищої освіти не здійснює лінгвістичний та перекладознавчий аналіз публіцистичних, офіційно-ділових, науково-технічних та художніх текстів, не може пояснити лінгвістичні закономірності, засвідчені в конкретному випадку, не може аналізувати мовні явища; не може подолати лексичні та граматичні труднощі в процесі письмового та усного перекладу; відчуває труднощі з вибором перекладацької стратегії згідно з видом перекладу; демонструє незадовільний рівень здійснення повного та реферативного, усного послідовного (абзацно-фразового) та письмового перекладу друкованих та аудіотекстів; у мовленні наявні значні недоліки; відчуває значні труднощі під час виконання простих вправ.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

5.1. Документи і форми навчально-методичного забезпечення дисципліни

5.1.1. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Практичний курс перекладу з другої іноземної мови» (для здобувачів вищої освіти IV курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») / Уклад.: М.М. Літвінова. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 16 с.

5.2. Джерела інформації

5.2.1. Алексеева И.С. Устный перевод речей. Немецкий язык: Учебное пособие. /Алексеева И. С. – СПб.: ООО «ИнЪязиздат», 2006.- 112с.

5.2.2. Дзенс Н.И. Теория перевода и переводческая практика с немецкого на русский и с русского на немецкий : Учебное пособие / Н.И. Дзенс, И.Р. Перевышина ; НИУ БелГУ. - Санкт-Петербург : Антология, 2012. - 560 с.

5.2.3. Кучер З.І. Практика перекладу (німецька мова) [Текст] : [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Черкас. держ. технол. ун-т. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова кн., 2017. - 459 с.

5.2.4. Латышев Л. К. Технология перевода: Учеб. пособие для студ. лингв. вузов и фак. / Л.К. Латышев. – 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 320 с.

5.2.5. Перекладознавство (німецько-український напрям) [Текст] : підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. - 3-тє вид., доп. і перероб. - Чернівці : Букрек, 2014. - 640 с.

5.2.6. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад / Р.П. Зорівчак. – Львів: Видавництво при Львівському університеті, 1989. – 216 с.

5.2.7. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р.П. Зорівчак. – Львів: Вища школа, 1983. – 175 с.

5.2.8. Кам'янець В.М. Відтворення німецьких власних назв українською мовою / Кам'янець В.М. // Іноземна філологія. – Вип. 111. – Л.: ЛНУ, 1999. – С. 262-270.